

Riktlinjer för bidrag till ideella föreningar Socialförvaltningen

1 Inledning

Socialnämnden har en samordnande och övergripande roll och ska bidra till utveckling av socialtjänsten i staden och medverka till att invånarna får likvärdiga och lika tillgängliga insatser oavsett var de bor i staden. Som ett led i detta ger socialnämnden föreningsstöd till ideella organisationer som genom sin verksamhet utgör ett komplement till nämndens egna insatser.

2 Förutsättningar för att söka

Krav på föreningen

Huvudregeln är att bidrag kan sökas av ideella föreningar.

Stiftelser tilldelas som regel inte bidrag. Stiftelser kan dock tilldelas bidrag om den verksamhet som stiftelsen söker för bedöms som angelägen. Anledningen till att begränsa möjligheterna för stiftelser att beviljas bidrag är deras legala konstruktion med bland annat begränsad insyn och medbestämmande.

För att stiftelser, vars verksamhet har bedömts som angelägen, ska kunna få bidrag ska stiftelsen redovisa ekonomin och verksamheten öppet och i övrigt lämna uppgifter som förvaltningen efterfrågar i samband med utredningen av bidragsansökan.

När det nedan i riktlinjerna står förening avses även stiftelser i fall som beskrivs ovan.

För att en riks-, läns- eller paraplyorganisation ska kunna beviljas bidrag krävs att verksamheten för stockholmare är väl avskild från

övrig verksamhet. Avskildheten ska upprätthållas både avseende ekonomisk redovisning och kärnverksamheten.

Förening som söker bidrag ska ha upprättat stadgar och vara en icke vinstdrivande organisation. Föreningen får inte agera i strid med gällande lagstiftning.

Föreningen ska ta ställning för demokratin som samhällssystem och verka för jämställdhet, mångfald, alla människors lika värde och likabehandling i verksamheten samt ta avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter. Företrädare för föreningen, till exempel styrelsemedlem, anställd eller volontär, som uttrycker åsikter i strid med ovanstående ska omgående av föreningen uppmanas lämna sitt uppdrag. Föreningen får heller inte samverka med, eller anlita, organisationer eller personer som uttrycker åsikter i strid med ovanstående.

Föreningen ska skapa möjlighet till delaktighet och deltagande i föreningen oberoende av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Föreningen ska vara registrerad hos Skatteverket, det vill säga ha organisationsnummer, och ha en aktiv och dokumenterad verksamhet sedan minst två år. Vid en omstrukturering av en förening kan registreringen hos Skatteverket vara kortare än två år om verksamhet som ansökan avser har bedrivits under ett annat organisationsnummer i minst två år.

Tidigare beviljade bidrag från socialnämnden ska ha redovisats i enlighet med riktlinjerna.

Föreningen ska ha ett bankgirokonto eller plusgiro registrerat i föreningens namn.

Verksamhetsområde

Bidrag kan ges till verksamheter inom det sociala området och funktionshinderområdet som faller under socialnämndens ansvarsområde enligt nedan.

- Verksamheten vänder sig till grupper och individer med behov av stöd och hjälp utifrån sin sociala, eller i övrigt utsatta situation. Verksamheten ska avse ett förebyggande och/eller kvalificerat stöd till dessa målgrupper.
- Föreningar som arbetar för att minska förtryck och våld i samhället, till exempel kvinno- och mansjourer.

- Verksamheten innebär socialt stöd till personer som till följd av varaktiga funktionsnedsättningar möter svårigheter i det dagliga livet.
- Verksamheten ger ökad livskvalité till individer och grupper som nämns i punkterna ovan samt deras anhöriga.

Avvisning

Om föreningen inte uppfyller kraven ovan avvisar förvaltningen ansökan.

3 Krav på verksamheten

Stadsövergripande och öppen verksamhet

Verksamheten ska vara öppen för alla i Stockholms stad i den för föreningen angivna målgruppen. Föreningen, eller verksamhetens definition av målgruppen, får inte utesluta någon på grund av kön, ålder, etnisk tillhörighet, könsöverskridande identitet eller uttryck, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga eller sexuell läggning om det inte finns särskilda och av socialförvaltningen godtagna skäl till det på grund av verksamhetens art. Ett sådant skäl kan till exempel vara att en kvinnojour riktar sin verksamhet mot kvinnor.

Föreningen ska kunna visa från vilka stadsdelsförvaltningar besökarna kommer. Verksamheten bör bedrivas i tillgängliga lokaler och i övrigt beakta tillgänglighetsaspekter för verksamheten.

Kompletterande verksamhet

Verksamheten ska komplettera och tillföra ett mervärde till den verksamhet som socialnämnden bedriver i egen regi, har upphandlat eller ger bidrag till. Det betyder att det ska finnas en potentiell efterfrågan av verksamheten och socialförvaltningen ska bedöma att det finns behov av ytterligare verksamhet på området. Det kan till exempel vara genom att verksamheten möter en ny målgrupp, möter den på ett annat sätt än övrig verksamhet eller att nytt behov har tillkommit eller förändrats för en målgrupp.

God kvalitet

Verksamheten ska svara mot rimliga kvalitetskrav på en ideellt driven verksamhet inom det aktuella området. Det ska finnas en planering och uppföljning samt nödvändiga rutiner för verksamheten. Föreningen ska också ha nödvändiga förutsättningar för uppdraget, till exempel i form av kompetens både om

kärnverksamheten och hur administration och ekonomi ska skötas i en förening.

Rimliga kostnader

Verksamhetskostnaderna ska vara rimliga i förhållande till planerade aktiviteter och omfattningen av verksamheten. Bidraget ska användas till kostnader som är direkt kopplade till verksamheten, såsom lokalkostnader, personalkostnader eller kostnader i samband med aktiviteter.

4 Bidragstyper

Det finns två typer av bidrag: verksamhetsbidrag och tidsbegränsat bidrag. Föreningar ska alltid använda sig av socialnämndens riktlinjer och blanketter när de skriver sina ansökningar. En ansökan måste vara komplett och inskickad i tid för att kunna bedömas. Det ska tydligt framgå vad det sökta bidraget ska användas till.

Beslut om bidrag fattas av socialnämndens organisations- och föreningsutskottet, nedan OFU. Delegationsbeslut kan fattas av förvaltningen i enlighet med socialnämndens delegationsordning.

Verksamhetsbidrag

Verksamhetsbidraget betraktas som långsiktigt och löper över ett eller två kalenderår. Verksamhetsbidraget är utformat för att underlätta kontinuitet och långsiktighet i organisationernas planering. Bidraget avser antingen en avgränsad del av föreningens verksamhet eller hela föreningens verksamhet och kan enbart sökas av en förening som tidigare fått tidsbegränsat bidrag i minst två år.

Förändrade omständigheter kan medföra en justering av bidragets storlek. Sådana omständigheter kan vara ändrade behov inom målgruppen eller i samhället, antal organisationer som söker verksamhetsbidrag, förändrad kommunalekonomisk ram eller tydliga förändringar i de styrande dokumenten. Det kan även vara förändrade omständigheter från föreningens sida såsom avvikelser från uppsatta mål, brister i kvalitet, ökad självfinansiering eller ändrade möjligheter för föreningen att bedriva sin verksamhet.

En större minskning av ett bidrag sker som regel stegvis för att föreningen ska få en möjlighet att anpassa verksamheten.

Om en förening söker ett högre bidrag än vad som beviljades året innan ska det avse omständigheter OFU inte tagit ställning till tidigare alternativt att behovet har förändrats inom målgruppen. Anledningen till det höjda beloppet ska tydligt motiveras.

Verksamhetsbidrag kan sökas för ett eller två kalenderår.

Det som framgår i kapitel 6, 7 och 8 i dessa riktlinjer gäller även för bidrag som sträcker sig över två år. Det innebär till exempel att årlig redovisning krävs. Även om beslutet avser bidrag för två år kan bidraget komma att förändras inför år två om förvaltningens ekonomiska förutsättningar ändras. Krav för att verksamhetsbidrag ska kunna beslutas för två år:

- Föreningen har fått bidrag för aktuell verksamhet under minst de senaste fyra åren.
- Föreningen har följt riktlinjerna, till exempel lämnat årliga redovisningar till förvaltningen, under de senaste fyra åren.
- Föreningen ska ha en ekonomi i balans.

Efter bedömning av ovan nämnda kriterier kan förvaltningen föreslå för OFU att bidrag ska beviljas för ett år även om ansökan avser två år.

Beslut om verksamhetsbidrag fattas av OFU i december. Förvaltningen informerar årsvis om datum för sista ansökningsdag.

Tidsbegränsat bidrag

Tidsbegränsat bidrag kan sökas av en förening som inte tidigare fått bidrag från OFU eller av en förening som redan har bidrag som vill driva ett projekt.

Bidraget är begränsat till två år med årligt beslut. Om OFU bedömer att föreningen ska ha möjlighet att prövas för verksamhetsbidrag kan bidraget förlängas fram till nästkommande tidpunkt då föreningen kan prövas för verksamhetsbidrag.

Om bidraget avser ett projekt krävs det att föreningen utvecklar nya metoder eller vänder sig till nya målgrupper i projektet.

Tidsbegränsat bidrag kan sökas under hela året och beslut tas av OFU vid något av årets fyra sammanträden. Förvaltningen informerar årsvis om datum för sista ansökningsdag inför varje sammanträde.

Om en förening, som inte erhåller bidrag från OFU, får avslag på en ansökan om tidsbegränsat bidrag kan föreningen inte ansöka om nytt bidrag förrän ett år efter avslaget. Om en ansökan ändå kommer in avslår förvaltningen ansökan.

Avskrivning

Om det framkommer vid utredningen att ansökan inte är fullständig kan förvaltningen begära komplettering. Tiden för att lämna kompletteringar är normalt två veckor efter att förvaltningen efterfrågat underlaget.

Förvaltningen kan avskriva en ansökan om sökanden inte kommer in med kompletterande handlingar inom den tid förvaltningen har satt ut.

En ansökan kan också avskrivas om det framkommer att uppgifter har utelämnats i ansökan, till exempel om föreningen inte har redovisat övriga bidrag eller intäkter.

För ytterligare information om förvaltningens bedömning, se tillämpningsanvisningarna.

5 Tillfälligt stöd

Huvudregeln är att bidragsbeloppet som har beslutats för en förening inte justeras under den tid för vilken bidraget är avsett. Om en oförutsedd händelse inträffar under den tiden som påverkar ekonomin ska föreningen kontakta förvaltningen så tidigt som möjligt. Föreningen ska vidta åtgärder för att komma tillrätta med situationen. Om de ekonomiska problemen kvarstår gör OFU, vid särskilda omständigheter, en bedömning om ett tillfälligt bidrag kan medges. En förutsättning för att en bedömning ska göras är att föreningen kan visa vilka åtgärder som har vidtagits samt en reviderad ekonomisk plan anpassad efter de nya förutsättningarna.

6 Villkor för bidragsmottagande

Bidraget ska användas till det som föreningen har ansökt om, enligt dessa riktlinjer och nämndens beslut om bidrag.

Föreningen ska ha en ordnad redovisning som sköts av en person med tillräcklig kompetens. Redovisningen ska följa god redovisningssed.

Vid verksamhetsårets slut ska föreningen lämna en redovisning till förvaltningen vad bidraget har använts till. Redovisningen ska omfatta en beskrivning av den verksamhet som bidraget avser såsom hur många som deltog, om utfallet blev som förväntat, eventuella bakslag med mera.

Därutöver ska en verksamhetsberättelse och årsbokslut som omfattar hela föreningens verksamhet lämnas till socialförvaltningen. Årsbokslutet ska bestå av en resultaträkning och en balansräkning som är upprättade enligt bokföringslagens krav och god redovisningssed. Av redovisningen ska tydligt framgå vad kostnader och intäkter består av. Föreningens samtliga bidrag redovisas var för sig. Det ska vara enkelt att i föreningens interna redovisning följa hur bidraget från socialnämnden har använts.

Det är föreningens styrelse som ansvarar för föreningens redovisning till socialnämnden.

Revision

Föreningen ska

- Ha en revisor. Revisorn ska ha tillräckliga kunskaper i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden för att kunna utföra sitt uppdrag.
- Ha en auktoriserad eller godkänd revisor om föreningen får 500 000 kronor eller mer i bidrag.
- Lämna revisionsberättelsen till socialförvaltningen.

Reviderad budget

Om beviljat bidrag är lägre än det sökta bidragsbeloppet ska föreningen lämna en reviderad budget till socialförvaltningen, socialnämndens särskilda blankett ska användas. Av den reviderade budgeten ska det framgå vilka kostnadsposter som minskas med anledning av ett lägre bidrag, hur det påverkar verksamheten samt vilka delar man utformat på ett annat sätt eller avstått från.

Ändrade förutsättningar

Föreningen ska

- Snarast kontakta socialförvaltningen för en dialog om förutsättningarna förändras för att bedriva verksamheten. Det kan till exempel gälla att projektledare slutar eller att målgruppen förändras.
- Snarast kontakta socialförvaltningen vid förändringar i förhållanden som legat till grund för bidragsgivningen till exempel styrelse, stadgar, aktiviteter, deltagarantal eller öppettider.

Uppföljning

Föreningen ska

- Själv ansvara för att följa upp och utvärdera verksamheten och ekonomin i enlighet med sin ansökan.

- Kunna styrka att lämnade uppgifter är korrekta.
- På begäran ge socialförvaltningen tillträde till föreningens räkenskaper, underliggande material till ansökan, verksamhetsberättelse samt årsredovisning för såväl ekonomisk som verksamhetsmässig revision. Stadens revisorer ska ha samma tillträde till verksamheten som förvaltningen.
- Ge förvaltningen möjlighet att granska föreningens rutiner och kontroller som är kopplade till bidraget.

7 Utbetalning av bidrag

Utbetalning av verksamhetsbidrag sker som regel kvartalsvis i förskott. OFU kan besluta om annan utbetalningsperiod. Utbetalning av tillfälliga bidrag sker snarast möjligt efter beslut.

8 Återbetalning av bidrag

Föreningen ska återbetala återstående medel till socialförvaltningen om pengarna inte förbrukats under den period bidraget avser, om förvaltningen inte skriftligen meddelar annan hantering. Återstående pengar får inte användas för annat ändamål, fonderas, kapitaliseras eller användas kommande år.

Socialförvaltningen kan hålla inne, stoppa eller återkräva bidraget om:

- Föreningen inte följer dessa riktlinjer.
- Föreningen har lämnat felaktiga uppgifter i sin ansökan eller redovisning, eller om det har skett stora avsteg från ansökan och dess bilagor utan en föregående dialog med, och godkännande av, förvaltningen.
- Föreningen inte genomför planerad verksamhet eller aktiviteter som legat till grund för beslutet om bidraget, eller om verksamheten avsevärt ändrat inriktning utan en föregående dialog med, och godkännande av, förvaltningen.
- Föreningen inte lämnat en komplett återrapportering inom utsatt tid.
- Utredning pågår av staden om föreningen lever upp till dessa riktlinjer.

- Utredning pågår av annan myndighet om föreningen följer lagar och föreskrifter.

Bilaga 1 Tillämpningsanvisningar för socialförvaltningen

Nedan följer kriterier för socialförvaltningen vid utredning av ansökan om bidrag.

När bidrag inte beviljas

Ansökan får inte avse facklig förening, religiös- eller partipolitisk verksamhet.

Bidraget ska inte användas till att sänka kostnaderna för tjänster som övriga kommunala förvaltningar betalar för.

Bidrag beviljas inte heller:

- Till verksamhet som är hänvisad till annan kommunal förvaltning. Bidrag kan dock beviljas som komplement till annan bidragsgivning om verksamheten delvis även faller under det sociala området.
- I efterskott.
- Till kommunala förvaltningar, andra myndigheter, ekonomiska föreningar, eller bolag.
- Om föreningen är lokal, det vill säga tar emot besökare från en eller ett fåtal stadsdelsförvaltningar.
- Till lokalrenovering, inköp av inventarier, billeasing/bilköp och styrelsearbete.

Samlad bedömning

Socialförvaltningen gör en samlad bedömning utifrån kriterierna vid utredning av en ansökan. I den bedömningen tas även hänsyn till om föreningen erhåller andra offentliga medel, föreningens ekonomi i övrigt samt hur redovisning av tidigare beviljade bidrag har skötts.

Särskild hänsyn tas till föreningens förhållningsätt till demokratiska grundvärderingar, hur sökande organisation arbetar, och planerar att arbeta, med jämställdhet och hur den verkar för att öka bredden av uttryck och perspektiv inom sin verksamhet.

Nyttillkomna föreningar kan beviljas bidrag om kriterierna är uppfyllda samt att utrymme finns inom nämndens ekonomiska ram.

När socialförvaltningen har utrett en ansökan lämnas ett förslag till beslut som socialnämndens organisations- och föreningsutskott tar ställning till på ett kommande sammanträde.

Bilaga 2

Tillämpningsanvisningar för föreningarna

Nedan följer utförligare information till föreningarna avseende kraven på ekonomisk redovisning.

Avgränsad verksamhet

Om föreningen bedriver flera verksamheter och bidraget endast avser någon av dessa ska det göras en tydlig åtskillnad mellan verksamheterna, både ekonomiskt och verksamhetsmässigt, i ansökan samt i redovisningen. Detta är extra viktigt om föreningen även bedriver upphandlad eller annan i huvudsak intäktsfinansierad verksamhet. Detta för att bidraget inte ska riskera att snedvrider en konkurrenssituation.

God redovisningssed

God redovisningssed går i korthet ut på följande:

- Löpande bokföra samtliga ekonomiska händelser i kronologisk ordning.
- Varje händelse ska motsvaras av en verifikation till exempel faktura, kvitto eller annat underlag, med ett unikt verifikationsnummer. Verifikation är ett underlag som visar när händelsen inträffat, vad den avser, vilket belopp den gäller och vem som är motpart.
- Arkivera och förvara alla verifikationer på ett betryggande sätt.
- Bevara all räkenskapsinformation på ett betryggande sätt.
- Efter verksamhetsårets slut upprätta årsbokslut med resultaträkning och balansräkning.

Verksamhetsberättelse

Verksamhetsberättelsen ska innehålla information om följande:

- Styrelse: vilka personer har haft vilka uppdrag.
- Revisorer: vilka personer har haft uppdraget.
- Representation: vilka personer har haft uppdrag för föreningens räkning på annat håll, till exempel ledamot i länsföreningens styrelse.

- Kansli: har föreningen en egen lokal, finns anställd personal och i så fall hur många.
- Medlemsutveckling: förändring av medlemsantalet och orsakerna till förändringen.
- Inre verksamhet: antal styrelsemöten och medlemsmöten samt genomförd verksamhet för föreningens medlemmar.
- Utåtriktad verksamhet: verksamhet som riktat sig till allmänheten, till exempel information i skolor, föreläsningar, annonsering, hemsida, flygbladsutdelning, insändare i dagspressen.
- Remisser och skrivelser: skrivelser till kommun, polisen eller vården, uppvaktning av politiker, remissvar med mera.
- Ekonomi: beskrivning av ekonomins utveckling i ord, exempelvis större händelser som påverkat kostnader och/eller intäkter.

Revision

I mindre föreningar är uppdraget som revisor ibland ett förtroendeuppdrag. Revisorn ska:

- Vara en person som har förtroende från samtliga intressenter.
- Ha tillräckliga kunskaper i och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden för att kunna utföra sitt uppdrag. Kraven är naturligen större i en stor förening än i en liten förening med enkla förhållanden.
- Vara oberoende gentemot föreningsledningen.
- Vara myndig.
- Inte vara försatt i konkurs.